

ABLAKOK

ÉPÍTÉSZ ALKOTÓHÉT 2019

Építész alkotóhét ablakok

ÉPÍTÉSZMÉRNÖKI TANSZÉK
DEBRECENI EGYETEM
MŰSZAKI KAR

MŰVÉSZETELMÉLETI ÉS
MÓDSZERTANI KUTATÓINTÉZET
MAGYAR MŰVÉSZETI AKADÉMIA

ABLA

köztéri installáció tervek Debrecen lakótelepi részein
ÉPÍTÉS ALKOTÓHÉT 2019

Az elmúlt évek tapasztalatai alapján a két lépcsős építész képzés mindkét szakán (alap és mester) kiemelten fontosnak tartjuk a valós projektek jelenlétét. Ez alatt egyrészt valós építészeti problémákra adott valós elméleti válaszokat értünk, másrészt olyan feladatokat, amelyek elvégzése után a hallgatói tervek valamilyen formában, részben vagy akár egészben is megvalósulhatnak, ideális esetben a hallgatók részvételével. A megvalósításban való közös munkavégzésnek az építészeti beruházás folyamatának - koncepció, tervezés, megvalósítás - modellezése mellett közösségépítő szerepe is van és természetesen egymástól is sokat tanulhatnak a résztvevők, különösen annak fényében, hogy ezen projektek nem csak egy-egy évfolyam részvételével zajlanak, hanem vegyesen vannak jelen a tanulmányaik kezdetén lévő és végzősök is. Ezen szempontok kiemelt figyelembevételére adott lehetőséget az ideai félévben, hagyományteremtő jelleggel először megszervezett alkotóheti egy hetes workshop, mely reményeink szerint a későbbiekben évente kerülne megrendezésre.

Az alkotóhét témájára egy szerencsés megkeresés folytan találtunk rá. Tanszékünk felkérést kapott, hogy a 2019 őszén, a MODEM-ben nyíló Panel kiállításához kapcsolódóan köztéri installációkat hozzunk létre lakótelepi panel épületek hőtechnikai fejlesztései során kisserelt ablakokból. A tavaszi alkotóhéten a képzés összes hallgatója - nagyjából 100 fő - részvételével intenzív tervezői workshop zajlott meghívott építész és képzőművész csoportvezetőkkel.

Az alkotóhét esetében több szempontot is kiemelten kezeltünk a már említettek mellett. Ilyen volt a meghívott mesterek esetében a minél többféle alkotói nézőpont, munkamódszer megjelenése. A csoportvezetők sokfélesége már a bemutatkozó előadásaik alkalmával jól láthatóvá vált, majd a hét során mind a munkamódszerük, mind a megközelítési módjaik és természetesen az elkészült munkák esetében is világosan olvasható volt. A hét során a csoportok között folyamatos volt a kapcsolódás, kommunikáció, látták egymás munkáját, illetve közbenső bemutató során is betekintést kaptak egymás elképzeléseibe, ezáltal végig gyakorlat közben tapasztalhatták, érthették meg a hallgatók a kreatív alkotómunka heterogenitását, hogy alkotói habitustól függően egy-egy feltevésre számos - akár jelentősen eltérő - helyes válasz is adható.

Hasonlóan fontos és a hét eredményét látva egyértelműen hasznos döntés volt, hogy a műhelymunkát kiemeltük az egyetemi közegből, minden szempontból függetlenül ezáltal a képzés mindennapjaitól, köztétiségeitől. A MODEM nagy előcsarnoka inspiráló közeget jelentett az ideiglenes műhelytérnek, a hét folyamán zajló egyéb kulturális rendezvények izgalmas párbeszédbe léptek az alkotóheti munkával, a hallgatók valóban kortárs művészeti közegben érezték magukat, ami nagymértékben motiválta őket. A hallgatók részvételi aránya, lelkesedése és kreativitása felülmúlta előzetes elképzeléseinket. A pedagógiai eredmények mellett szakmai szempontból is sikeresnek tekinthető a rendezvény. Az eredeti elképzelés három megvalósítandó installációval számolt, ezzel szemben a zsűri mind a tíz munkában talált részben vagy egészben megvalósításra alkalmas értéket, melyek további előkészítések során fognak véglegesen megvalósulni. A hét vibráló zsongása a Modem számára különleges esemény volt és szakmailag is eredményes. A Modem felvetette annak a lehetőségét, hogy a további alkotóhetek is ebben a térben kerüljenek megrendezésre.

A projekt előkészületei 2018 decemberében kezdődtek, az alkotóhetet a tavaszi szemeszter rajzhetében, március 25-29 között rendeztük meg.

Az alkotóhét helyszíne az egész hét során a MODEM földszinti előcsarnoka és belső udvara volt. Itt alakítottuk ki az ideiglenes műhelyteret a tíz csoport részére, illetve az egyedi eseményekre ezt formáltuk át előadótérre, a kerekasztal helyszínévé. A program hétfőn 14 órakor kezdődött az őszi PANEL kiállítás koncepciójának részletes bemutatásával, a lehetséges kapcsolódási pontok, a téma sokszínűségének felvillantásával, melyet Süli-Zakar Szabolcs, a kiállítás kurátora ismertetett

Ezt követően Kovács Péter, tanszékünk oktatója mutatta be a debreceni lakótelepek építészeti, városépítészeti történetét, a város fejlődését a második világháború után, illetve a városrészek aktuális helyzetét, problémáit. A bevezető záró részében a korszak kiemelkedő helyi építészevel, Boruzs Bernáttal készült interjú egy rövid, a témával foglalkozó részét vetítettük le. Ezzel tulajdonképpen le is zártuk az oktatási mindennapokhoz leginkább hasonló szakaszát a hétnek, és elindult a kötetlenebb, műhely jellegű része.

A felkért csoportvezetők röviden ismertették gondolataikat, melyeket fontosnak tartottak a hallgatók csapatválasztásához. Ez többféleképpen történt, rögtön mutatva a mesterek sokféleségét. Voltak, aki a témával kapcsolatos ötleteiket ismertették, mások az eddigi munkásságukat vagy a témában végzett kutatásait. A bemutatkozások után a csapatokba való jelentkezéseket bonyolítottuk le. Biztosítani akartuk a csapatok heterogenitását, így előre meghatároztuk, hogy minden csoportba minden évfolyamból ugyanannyian jelentkezhetnek. A jelentkezés véglegesítése után a csapattagok megismerkedhettek, megbeszélhették a hét menetrendjét.

A nap hivatalos részének zárása a hétre, a témára való ráhangolódás jegyében zajlott kerekasztal beszélgetés formájában, ahol a csoportvezetők mellett a zsűri két tagja, Bán Ferenc és Golda János vettek részt. A beszélgetést Wesselényi-Garay Andor moderálta, akinek sikerült elérnie azt a hazánkban nem túl gyakori jelenséget, hogy a hallgatók is aktívan bekapcsolódtak a beszélgetésbe, ezzel valóban közel kerülve a témához és fel is tudtak tölteni inspirációval a következő napok munkáira.

A műhelymunka a következő napokban jellemzően 10 órakor indult, azonban itt már a csapatok saját tematikájuk és módszerük alapján döntötték el ennek részleteit. A csapatok sok időt töltöttek a helyszíneken, volt aki a megismerés céljából, volt aki a projekt részeként végzett kinti akciókat, ennek megfelelően a MODEM tere állandó változásban volt, időnként megtelt alkotókkal, időnként többé-kevésbé kiürült.

Az aktív és intenzív műhelymunkát a szerda este megtartott közbenső prezentáció strukturálta, ahol kötetlen módon lehetett az addig felmerült ötleteket bemutatni, kételyeket megfogalmazni, esetleges kérdéseket feltenni. A prezentációk már előrevetítették, hogy a tíz munka lényegileg eltérő lesz és eloszlott a félelmünk, hogy nem minden csapat tud majd megküzdeni a feladattal.

A munka folyamatossága és intenzitása azt eredményezte, hogy csütörtök estére már minden csapat esetében körvonalazódott a hol hamarabbi, hol későbbi befejezés várható időpontja. Az éjszaka előtt több csapat már végleg elkészült a munkával, de néhányan egész éjszaka folytatták még. Az előzetesen megbeszéltek péntek 10 órai időpontra mindenki elkészült és sikerült a szerszámokkal, anyagokkal zsúfolt műhelyteret a prezentációk időpontjáig, délre kiállítótérre szelídíteni. A munkák bemutatása során is jól megmutatkozott a hallgatók aktív és lelkes részvétele, egyben bebizonyosodott az évfolyamok vegyítésének fontossága. Az alkotóhét legfontosabb célkitűzése tulajdonképpen a prezentációval meg is valósult, hiszen a pedagógiai célok szempontjából a zsűri döntésének már nem volt jelentősége. Nem az egyes munkák voltak ebből a szempontból a célok, hanem maga az egy hetes közös alkotási folyamat. A csapatok péntekre valódi aktív közösségé formálódtak, minden évfolyam korosztálya megtalálta saját helyét és fontos szerepét, aktív szereplőkké tudtak válni. A pedagógiai célok mellett természetesen a szakmai eredmény is fontos volt, ami azonban nem független a metodikai eredménytől, inkább többek között annak is következménye. A zsűri az előre elgondolt 1 órás döntéshozást messze nem tudta tartani, hiszen a 10 munka mind olyan magas színvonalú és értékeket hordozó volt, hogy jóval több időbe telt, mire eredményt tudtak hozni. Emiatt az alkotóhét zárása, az eredményhirdetéstől függetlenül történt, amivel valahol szerencsésen tudtuk hangsúlyozni, hogy minden résztvevő nyertesként gondoljon magára, hiszen a tapasztalat, a megismert emberek, munkamódszerek fontosabbak, mint a szigorúan vett végeredmény.

Az eredményhirdetésre végül a rákövetkező héten, már az egyetemen került sor, ahol Kovács Péter zsűritag tolmácsolta részletesen a zsűri gondolatait.

Az alkotóhét pedagógiai és szakmai sikere a tanszéki munkatársak és hallgatók intenzív és eredményes munkája mellett az MMA-MMKI támogatásának és a programot befogadó, inspiráló alkotói közeget biztosító és sok segítséget nyújtó MODEM Modern és Kortárs Művészeti Központnak köszönhető.

március 25. hétfő

14:00 bevezető előadások

Süli-Zakar Szabolcs

a PANEL kiállítás kurátori koncepciója

a kiállítás kurátora

Kovács Péter

a debreceni lakótelepek történeti bemutatás

egyetemi docens,

a tanszék oktatója, építész

15:00 a csoportvezetők előadásai

5-10 percben

a hallgatók jelentkezése

17:00 csoportok ismerkedése

18:00 kerekasztal beszélgetés

a csoportvezetőkkel és meghívottakkal

Bán Ferenc építész, **Golda János** építész

moderátor **Wesselényi-Garay Andor**

21:00 kötetlen beszélgetés

március 26. kedd

10:00-20:00 műhelymunka

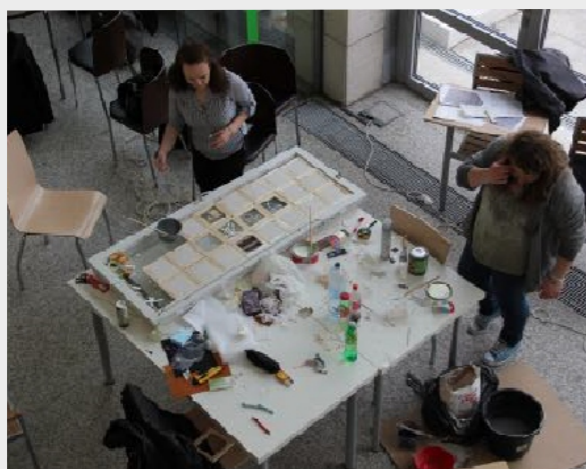

március 27. szerda

10:00-18:00 műhelymunka

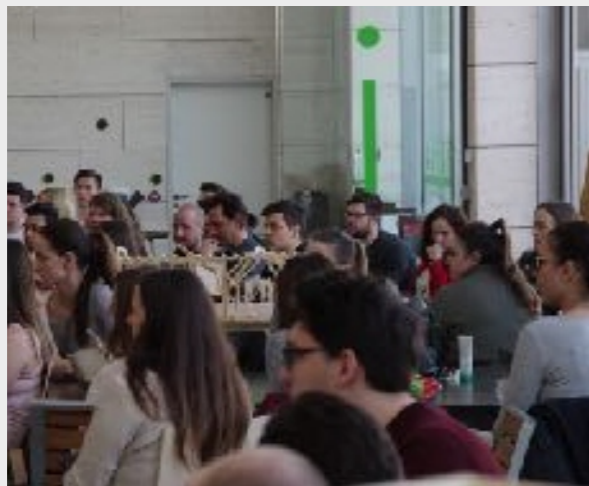
18:00 csoportvezetők rövid
prezentációi a projektekről

20:00 kötetlen beszélgetés

március 28. csütörtök

10:00-20:00 műhelymunka

március 29. péntek

0:00-12:00 műhelymunka

12:00 PREZENTÁCIÓK

14:00 zsűrizés

április 2. kedd

10:00 eredményhirdetés

Történetek

csoportvezető: Augusztinyi Fruzsina, építész

hallgatók: Lakatos Kitti, Török Fruzsina, Posta Rebeka, Markos Zoltán, Fabók Luca, Ficzere Renáta, Fabulya Mihály, Illés Kitti, Simon Krisztina, Tóth Adrienn, Zbiskó Évi

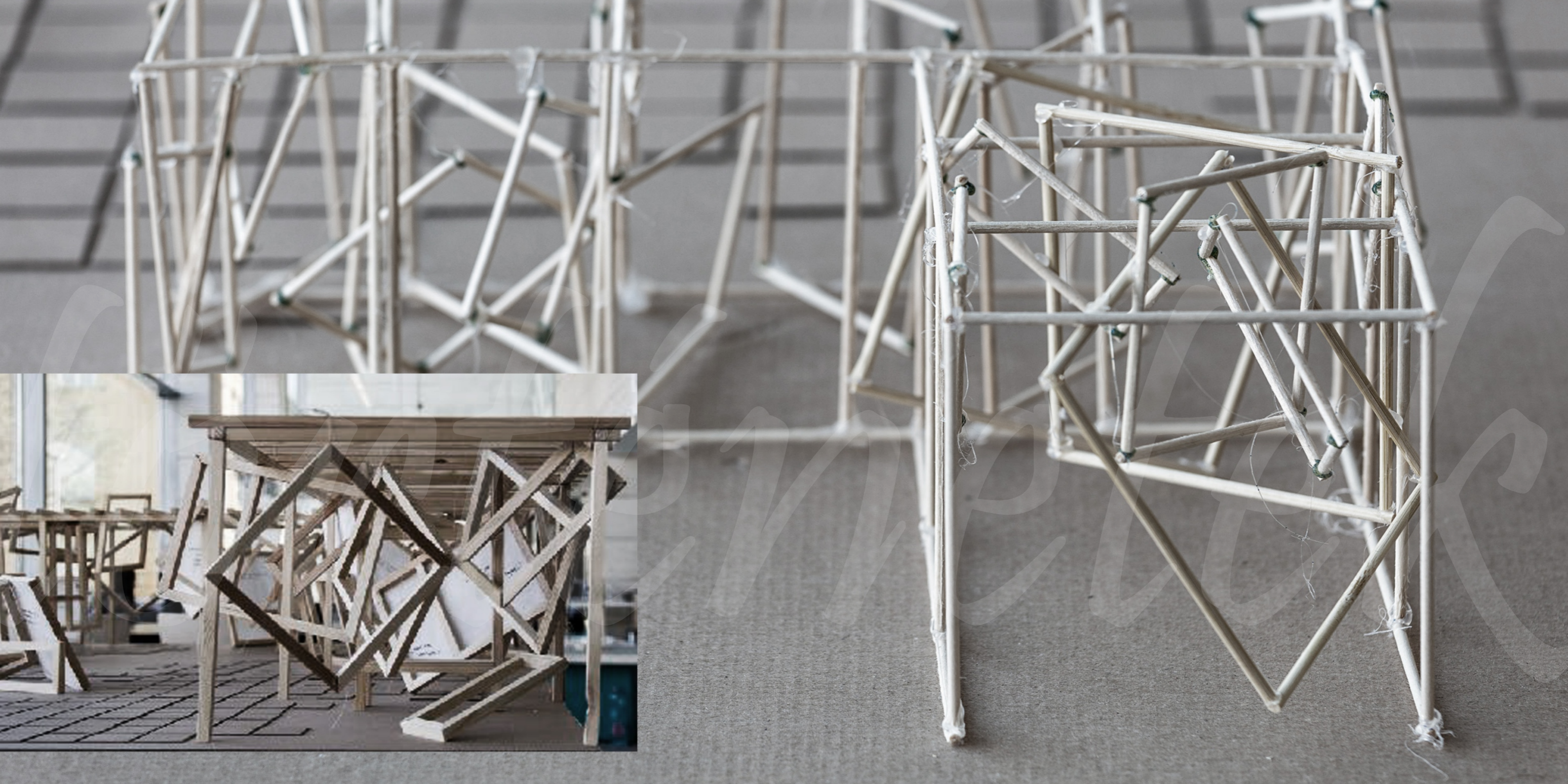
A terv a Vénkerti lakótelepen talált, használaton kívüli, leromlott állapotú pergola újraértelmezése volt, étellel, funkcióval megtölteni azt. Az ablakkeretek a meglévő szerkezethez való rögzítésével ülőfelületeket biztosnak, illetve színesítik, térileg gazdagítják a meglévő struktúrát. A környéken lakókkal beszélgetve számos történet bontakozott ki, melyek a keretek üvegfelületein jelennének meg, a hely egyfajta lenyomataként.

„Konceptiónk szerint megkérdeztük a Sinai úti panelházakban élő embereket arról, hogy miért szeretnek panelban élni, történt-e velük valami, ami meghatározó számukra a kijelölt tervezési területen. Mivel a kutatásra összesen csak pár napunk volt, így villanásszerűen kaptunk információkat a lakóktól. Elmondásaik alapján megismertük, feltérképeztük a tervezési területet, ami ezen panelházak ölében terül el. Megfigyeltük mik a forgalmas helyek, rájöttünk, hogy minden hely közösségi, ahol a lakók össze tudnak gyűlni, le tudnak ülni, beszélgetni tudnak. Ez fontos szempont volt később számunkra, a csapatom mindenképp egy olyan objektumot szeretett volna tervezni, ami valamilyen módon hasznos a lakóközösség számára.

Páran közülünk bejutottak a Vénkerti Általános Iskola 2.c osztályába, ahol többek között megtudták, hogy a gyerekek számháborúzni szeretnek a legjobban, de nincs hová elbújni. A helyszínen pedig egy dolgról nem beszélt igazán senki: egy magára hagyott pergola vázszerkezetről, ami jelenlegi funkcióját nem tölti be. Az árnyékoló lamellák túl távol esnek egymástól. A lakók nem ülnek alá, mivel árnyékot nem ad, esőtől nem véd. Egyetlen pad maradt alatta, amit még nem bontottak el.

A körülményeket megvizsgálva a csapattal értelmet szerettünk volna adni ennek a pergolának. Megkedveltük a helyeket, minden nap kijártunk a helyszínre. Nagyon kedves közösség él itt, igyekeztünk sokat beszélgetni velük. Konceptiónk szerint ülőfelületeket alakítanánk ki ablakokból a meglévő szerkezethez rögzítve, a megmaradt, felhasználható ablakokat pedig additív módon, tapasztalati modellezéssel beépítettük az ülőfelületek közé. Elképzelésünk szerint az ablakok színesek, vidámak, minden nézőpontból érdekes őket „felderíteni”. Fontos tudni, hogy a lakók közötti kapcsolat, információáramlásra koncentráltunk igazán. Az ablakok ebből adódóan nemcsak szimpla ablakok, hanem a közöttünk lévő interakciókat jelentik. A kereteket alapvetően üveg nélküli kivitelben képzeltük el, néhány elemet azonban kijelöltünk, amiben a lakóktól hallott információkat jelenítenénk meg. Ezek az információk általuk is szabadon „bővíthetők”. Az installáción ezek a gondolatok vezetnek körbe az érdeklődőket, így válnak egy közös történeté általuk és általunk.”

„minden hely
ahol a lakók
össze tudnak

közösségi,
gyűlni”

Hétköznapi irregularitások

felforgató lakótelepi beavatkozások a tükröződés és átlátszóság eszközeivel

csoportvezetők: PRTZN architecture, Hory Gergely, Major Zoltán, Müllner Péter, építészek

hallgatók: Pap Martin, Buglyó Krisztián, Szabó Barnabás, Balogh Eszter, Csata Péter, Csarnai István, Király Dávid, Farkas Panna, Roszkos Zsófia, Szuszik Dóra

A csapat felvetése az ablaküvegekkel foglalkozik, a több rétegből adódó fénytörésekkel, tükröződésekkel, ezeknek a lakótelepeken való modellezésével, a jelenség performance-ként való kipróbálásával. A végső javaslat nem is maga az installáció ötlete, hanem a folyamatnak az újbóli megvalósítása, a lakótelepen élők aktív közreműködésével.

„Kurzusunk során a lakótelepi környezet megtapasztalásának lehetőségeit akartuk kiterjeszteni. Ehhez olyan egyszerű beavatkozásokat valósítottunk meg, amelyek képesek a megszokott téri gyakorlatokat váratlan élményekké formálni. Eszközként a rendelkezésre álló ablakok üvegeinek két tulajdonságát használtuk: a tükröződést és az átlátszóságot. Tükröződő felületek használatával felfüggeszthető a tárgyak megszokott anyagszerűsége: helyette a körülöttünk lévő világ szokatlan vetületeit jeleníthetjük meg. A résztvevő hallgatókkal a lakótelepek nyilvános tereihöz kötődő hétköznapi használati módokat térképeztünk fel, mint például a játszótereken való játékot, sportpályákon való focizást és pingpongozást vagy a parkokban való sétálást a kitaposott ösvényeken. Tükröződő felületek hozzáadásával átalakítottuk ezen tevékenységek környezetét és váratlan nézőpontokat, az észlelés meglepő szituációit hoztuk létre. Célunk volt, hogy a résztvevő hallgatók ne csak elméletben, hanem valós helyszíneken kivitelezett akciók során szerezhessenek tapasztalatot az egyszerű jelenségekben rejlő téralakítási lehetőségekről.

Az elvégzett gyakorlatok tanulságai nyomán olyan installációt hoztunk létre, ami tartalmazza a megismert eszközöket, de a lakótelepen szokatlan elemként jelenik meg és képes új élményeket generálni. Az egybefüggő, gyakran alulhasznosított zöldfelületek újra-gondolásaként egy tavat terveztünk, melynek elkészítettük a helyszíni valós léptékű modelljét 300 m² takarófólia felhasználásával. A kísérleti modell építése során is kiderült, hogy egy váratlan mozzanat új horizontokat képes nyitni a lakótelep hétköznapijában: a környék látványa újraértelmezést nyer egy egybefüggő vízfelület mellett, valamint addig nem jellemző mozgásformák, használati módok jelennek meg. A tükröz eszköz arra, hogy irányítsuk milyenek mutatjuk magunkat, de közben a tükröz maga is formál minket. A közösségi médiumok és szelfik korában valójában újabb és újabb tükrökkel vesszük körbe magunkat, ezért is aktuális a jelenség tudatosítása és kritikus vizsgálata. Attól függően, hogy milyen tükröket hozunk létre, és milyen helyzetekben alkalmazzuk őket alakíthatjuk a környezetünkről alkotott gondolatainkat, átformálhatjuk a térhez való viszonyunkat.

2019. 03. 25-29.

Hétközműi irredundanciások

„A tükrök egy egyetemes varázs eszközei,
magamat valaki mássá,
valaki mást pedig magammá változtatni.”

Maurice Merleau-Ponty: Eye and Mind

Színes árnyak

csoportvezetők: Albert Ádám, Bozzai Dániel, Máté Dániel, képzőművészek
hallgatók: Pinte István, Andirkó Máté, Korhán Marcell, Szegény Roland, Vékony Cintia, Sárosi Olivér, Garai Zsolt, Soltész Angéla, Horváth Anett

A csapat a lakótelep monoton, egyhangú színezettségére reflektált munkájával. Az Újkerti lakótelep épületei közötti gyalogos ösvény mentén helyeztek el oszlopokra szerelt színezett üvegű ablak szárnyakat, melyeken keresztül a terepen, az ablakkeretek segítségével kialakított kis közösségi terekre a napfény vagy a mesterséges megvilágítás színes árnyakat, foltokat vet, ezzel oldva a lakótelep monotonitását.

Az elvégzett gyakorlatok tanulságai nyomán olyan installációt hoztunk létre, ami tartalmazza a megismert eszközöket, de a lakótelepen szokatlan elemként jelenik meg és képes új élményeket generálni. Az egybefüggő, gyakran alulhasznosított zöldfelületek újra-gondolásaként egy tavat terveztünk, melynek elkészítettük a helyszíni valós léptékű modelljét 300 m² takarófolia felhasználásával. A kísérleti modell építése során is kiderült, hogy egy váratlan mozzanat új horizontokat képes nyitni a lakótelep hétköznapjaiban: a környék látványa újraértelmezést nyer egy egybefüggő vízfelület mellett, valamint addig nem jellemző mozgásformák, használati módok jelennek meg. A tükör eszköz arra, hogy irányítsuk milyenek mutatjuk magunkat, de közben a tükör maga is formál minket. A közösségi médiumok és szelfi korában valójában újabb és újabb tükrökkel vesszük körbe magunkat, ezért is aktuális a jelenség tudatosítása és kritikus vizsgálata. Attól függően, hogy milyen tükröket hozunk létre, és milyen helyzetekben alkalmazzuk őket alakíthatjuk a környezetünkről alkotott gondolatainkat, átformálhatjuk a térhez való viszonyunkat.

Másznak a színek,
Mennyi a csillogás

Ki látja meg

Higanyszál fut a testben,

elkopnak belőlünk.
egy szimpla árnyban?

a holdezüst metált?

A hőmérséklet átlagos marad.

tiszta mérő.

A szívfehérig jutva épp megállt

Átjáró

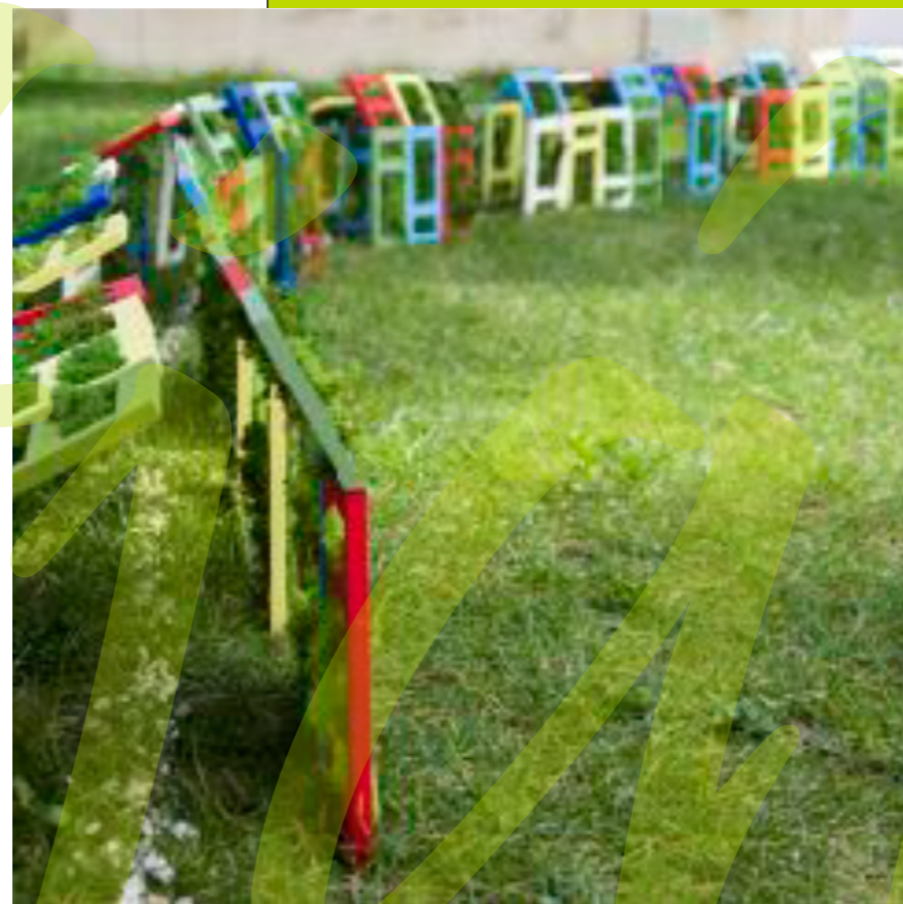
csoportvezető: Molnár Dóra Eszter, képzőművész

hallgatók: Bodnár Dorina, Sike Boglárka, Nagy Leila, Szikszai Laura, Csiszér Tímea, Dohos Ádám, Lipcsák Gábor, Kalmár Zsófi, Bányai Lili, Jenei Nikolett, Zahari Tünde

A javaslat több fókusz témával is igyekezett foglalkozni. Megjelenik a lakótelepek egyhangúságára adott válaszként a felhasznált ablakkeretek tarkasága, erős színezése. A keretek egyfajta sejtelmes átjáró rendszert alkotnak, absztrakt épület formát stilizálnak, míg az üvegek helyét növényház analógiaként mohafátyol veszi át, ezzel puhaságot, otthonosságot teremtve a panelépületek kemény strukturáltsága között.

„Az építészként egy nagyon intenzív, mégis kifejezetten kellemes élmény volt. Nagyon hasznosnak tartom, hogy egyetemistákat külső helyszíneken vonjanak be a tanulmányaikhoz erősen kötődő, mégis külső helyszínen megtartott tematikus projektekhez. Főként, ha az interdiszciplináris és egy olyan kortárs művészet orientált helyszínen van mint a Modem. Nekem is nagy kihívás volt, hogy nem a megszokott közegemben kell produktívnak lennem, és nekik is az volt, hogy a megszokott mestereiken kívül kell együttműködniük egy külső személlyel egy héten át minden nap. A hallgatók jelenléte, hozzáállása és szorgalma nem hagyott kívánivalót maga után, nagyon jó volt velük dolgozni, örülök, hogy részt vehettem a projektben.”

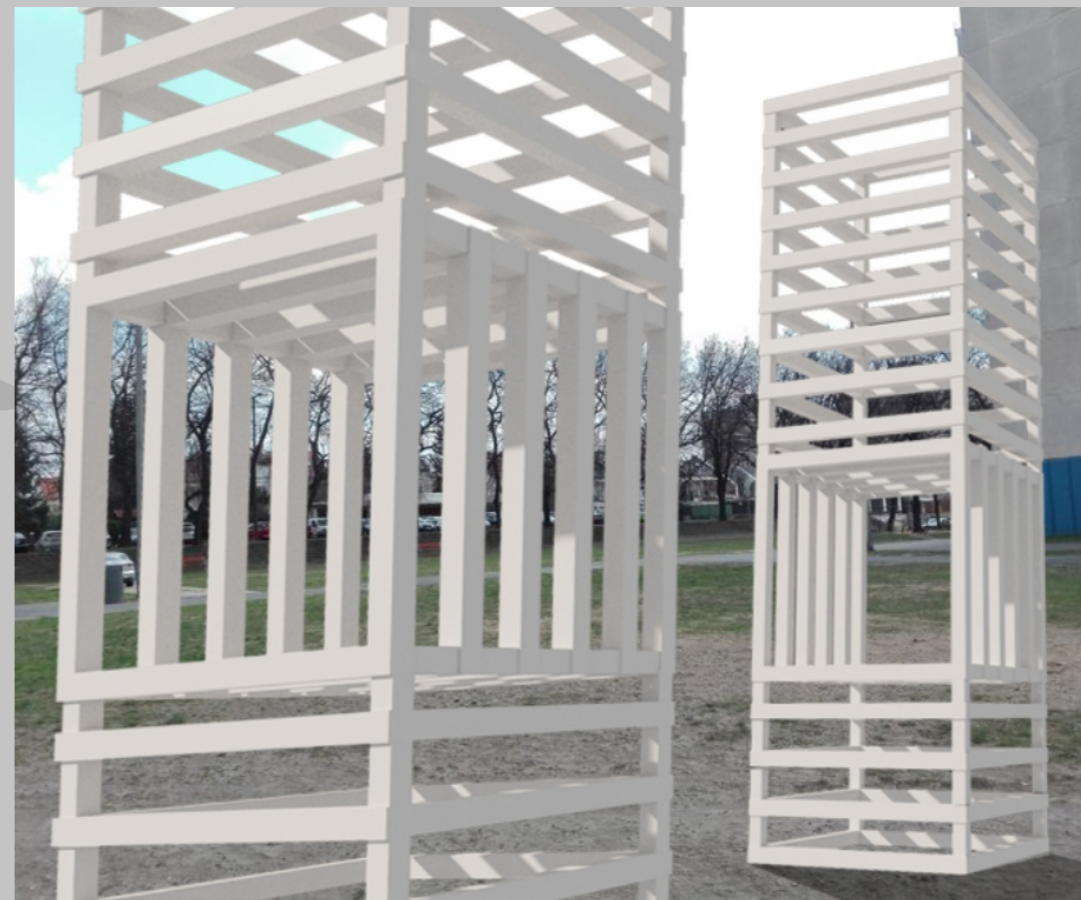
A „hagyományos” érkezés és távozás céljára szolgáló bejáratokhoz már az ősi időkben is sok rejtélyes szimbólum fűződött. A világ különböző tájain elterjedt, érdekes azonosságokat mutató jelképeket számos elképzelés köti össze egy-egy szent vagy tiltott területre történő belépéssel, a túlvilággal, párhuzamos dimenziókkal kapcsolatban.

Élet . képek

csoportvezető: ifj. Ficzek Ferenc, képzőművész

hallgatók: Kerti Ábrahám, Pap László Róbert, Szerencsi Sándor, Sas Hajnalka, Jónás Dóra, Scheffler Edina, Megyesi Miklós

Több téma is megjelent és végül két független javaslatot hoztak létre. Az egyik egy absztrakt kapu a panelházak közti ösvényen, ahol a kapu az ablakkeretek toronyszerű egymáshoz rögzítésével jön létre, bizonyos esetekben az üvegezett szárnyak megtartásával és az üvegfelületen egykori életképek megjelenítésével. A másik javaslat intenzívebben használja az üvegfelületeket, méghozzá azokat színezve alakít ki egy transzparens struktúrát, mely szoborként helyezhető el, miközben a fények hatására színes közeget hoz létre.

„Követni kellene, muszáj volna
a hóban követni valamit,
egy csepp szín-
törést,
valami nyomot,
egy habosított REM-fázist,
életközeli csikorgást,
fogak közt
morzsolt álmot.”

Taizs Gergő

Ablakziráf

csoportvezető: Kuti László, képzőművész

hallgatók: Kiss Katalin Kitti, Fenyődi Anna Sophie, Boros Dávid, SándorJacob Izrael, Szekeres Zsanett, Molnár Réka Janka, Kocsmár Bianka, Gyöngyösi Milkós

Az Ablakziráf nevet viselő projekt közösségi találkozó hely, ablakkeretekből összeépített hasábokból épül fel. Az egymásra kerülő hasábok finoman elfordulnak egymáson, ezáltal érdekes struktúrát létrehozva. A munka figyelembe veszi az eltérő nézőpontokat, más-más képet mutat a lakások magasából, a járókelők szemmagasságából és a belső térben tartózkodóknak egyaránt. Amár elkészített, de a végső maketthez fel nem használt ablakkeret elemekből egy önálló dinamikus szobrot készítették.

„Helyszín választásunk a Vénkert melletti Sinai Miklós utcai lakótelepi udvar szánkódombjára esett. A másfélnapos közös brainstorming eredményeképp hangsúlyos, épített, akár szoborszerű, belső térrel is rendelkező, több szintes tárgy (terve) jött létre, amelynek leghosszabb tengelye vertikális. A tárgyhoz csak a 210x150-es ablakkeretet használtuk fel, mint modult. Az oldalfalak építéséhez az ablakkeret modul téglalapot a rövidebb oldalára állítottuk egy síkban kettőt használtunk fel akképp, hogy közöttük 60 centiméteres nyílás marad. Négy ilyen oldalfalegység egy négyzet alapú teret foglal körül, ennél fogva az alsó szint négyoldalról bejárható. Egy szint ennek következtében 360 cm élhosszúságú 210 cm magas négyzet alapú hasábot eredményez.

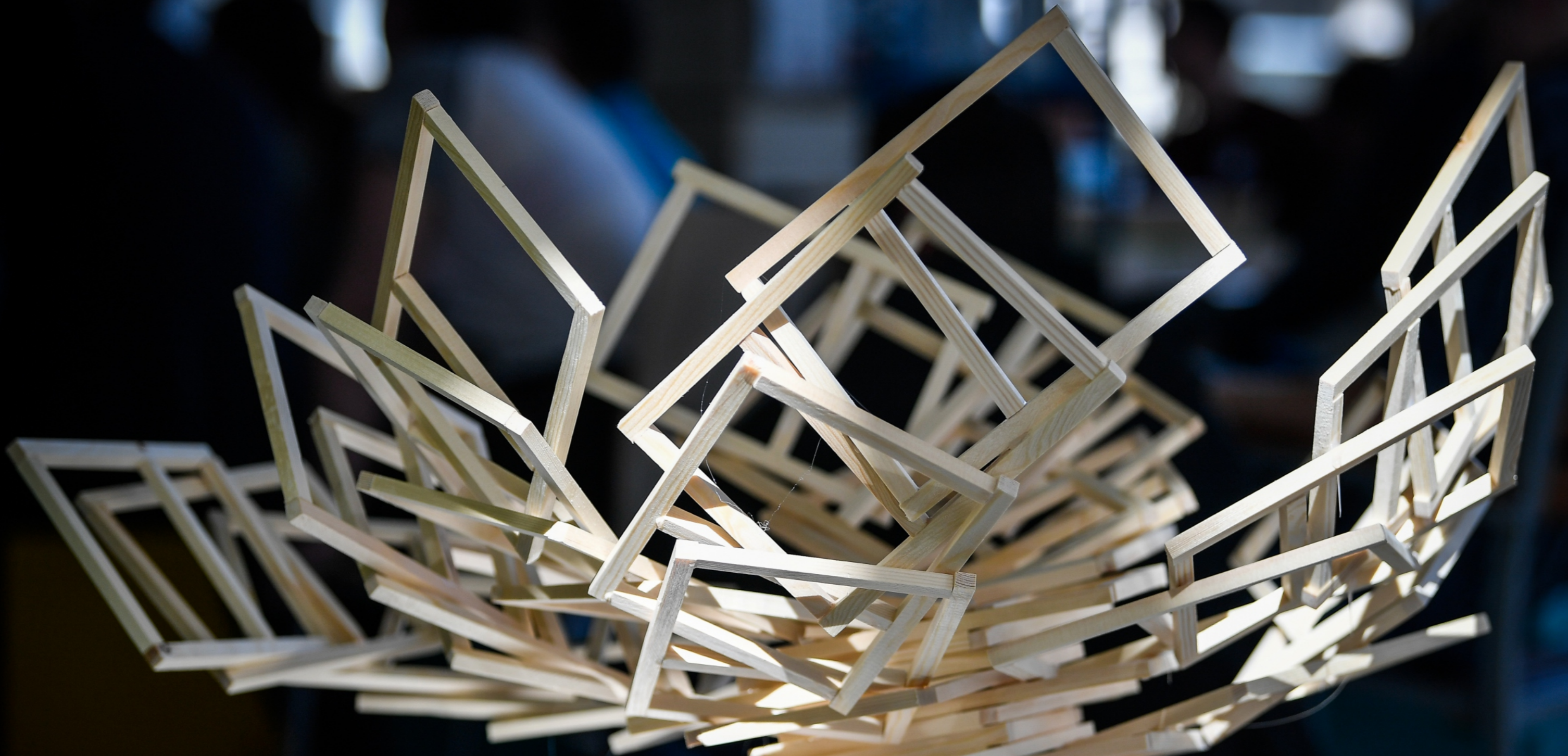
A szintek tetejét szvasztika-szerűen forgóra rakott vízszintesen összeszerelt ablakkeretek zárják, olyan rendszerben, hogy az ablakrámák elemei és osztásai csak hármassal, illetve a sarkoknál kettes csomópontokat hoz létre. Középen itt is marad egy 60x60 cm-es lyuk, amelyek egymás felett helyezkednek el. Négy szint épül egymásra a szintek magasságának megfelelően 210 cm-enként 15°-kal elcsavarva. Ez kívülről nézve a térfalak szigorú merőlegességét ellenpontozza mivel a szinteket alkotó hasábok élei egyenként elmozdítva egy izgalmas csavarodóan építkező összkép által, a térfalakkal nem párhuzamos objektum áll fel. A tárgy logikai felépülésében a fa, illetve az erdő rengetegének rendszerét idézi meg látványában, utalva az ablak alapanyagát képező faanyag múltjára.

Belülről nézve a szintek egymás felettsége, a szvasztika-szerű összeállítás, illetve a szintenként 15°-os elfordulás együtt láthatósága és a perspektíva, felfokozza az örvénylő mozgás látszódását, utalva az idő változására a körforgásra a végtelenségére. További elem az alsó szinten lévő feketére színezett beton alapú kerekded szabálytalan formájú vízfelület, amely a közepe az építmény tengelyében van, a felette lévő látványt (a középtengelyben elforduló 60 cm-es négyzetek) visszatükrözi, megismétli és ezáltal lefelé is kibővíti a látványt, mintegy nyolc szintre bővítve. A víz megidéri az ablakok tükröződését és az átlátszóság emlékezetét amint lefelé nézve a vízfelületen keresztül nézünk ki felfelé. A helyszín bejárása során feltűnt a terület színszegénysége a hatalmas tömbházak ablakainak relative egyhangúsága, illetve a panelházak kvázi monokrómsága ezáltal a környezet színeiben szegénysége. A tárgy, amit a helyszínre terveztünk, ezt ellenpontozva festett lenne, színei szintenként különbözőek, alulról felfelé párizsi kéktől a türkizek irányába világosodna. Azért ezek a színek mert a területen magas beépítettségnek köszönhetően a távolba látás, illetve az ebből fakadó levegő-perspektíva élményével találkozni a legtöbb alacsonyabban elhelyezkedő lakásból lehetetlen. A környezet közeli zöldjétől a párizsi kéken át a türkizekig e fizikai jelenség színeivel, a kitekintés és a kiszabadulás élményét érezheti az ember miképp egy magas pontról a távolba nézéskor tekintete megpihen. A négy szintes, illetve négyszínű tárgy négy oldalának ajtónyílása csak alul lenne bejárható és befedetlen.

A fentebbi szinteken lyukacsos szélálló molinó plasztik anyaggal lenne kitöltve, amelyet a helyben lakók egy előzetesen meghirdetett eseményen megfújhatnának festékszóróval vagy megfesthetnének színesre, ez az akció 12 ilyen hosszúságú 60x210 cm-es képet eredményezne. A közös beszélgetéseink alatt sokféle témát érintettünk, gondolkodtunk az ablak szerepéről, történetéről a különböző korok épületeinek változása során. Eljutottunk az Ablak-Zsiráf gyermek enciklopédiától az ellenpontig és a színek hiányáig, a panelházak geometrikus betondzsungeléig. Érintettük azokat a nyilvánvalóságokat, hogy mi az ablak szerepe, mi a képhez a viszonya, kerete van és képet mutat ki is és be is, mi a viszonya a homlokzathoz, hogy lehet antropomorf a homlokzat, de ez a panelnél nem releváns. A kép emlék, de a képet az ablak nem őrzi. A keret pedig tanúja minden képnek mi rajta átmegy, de semmilyen visszajátszható módon néma tanúként őrzik az analóg történet emlékét.

Köszönöm a bizalmat és a munkát a csapatomnak. Sokat tanultam tőlük és élmény volt a közös munka.”

Ablakók

csoporthoz vezető: Pettendi Szabó Péter, képzőművész

hallgatók: Bajusz Boglárka, Gyetkó Rebeka, Lázár Gergely, Major Edina, Nagy Tamás, Németh Petra, Nyese Enikő, Pásztor Anna, Vass Zsófia, Végső Dóra

A javaslat olyan hívószavak köré szerveződött, mint tör ténet, fény, közösség, rétegzés, sűrűsödés, felfedezés. A Tócsókerti lakótelepen talált két magányos fa körül jött létre a hosszas helyszíni elemzések után a közösségi térként elképzelt installáció, mely az ablakkeretek a földtől különböző mértékben elemelt rendszeréből jött létre. Fontos szempont volt, hogy az installáció a környező tíz emeletes házak ablakaiból is értelmezhető legyen és a valós használók esetén túli egyéb többlettartalmat is hordozzon.

„Az alkotócsoporthoz a közösség formálásának vágya hozta össze. A kialakuló projekt alapszándéka a köztér közösségi térré való átalakítása volt. Az e cél érdekében végzett tervezési folyamatban eszközökként a fény és a történet fogalmakat vettük alapul. Így alakult ki az a koncepció, amelynek fókuszában egyrészt a fényforrás elhelyezése a sötét, ezáltal félelmet ébresztő térben gesztusa, másrészt a történetek, úgymint a történet mesélés és a hely történetének fontossága állt. Hasonlóan fontos volt a reagálás a lakótelepeken való élet két másik aspektusára: a több generáció egymásmellettiségének, és a különböző nézőpontok nyújtotta eltérő látványok felhasználására. Az Ablakók projekt tervezői a fenti alapgondolatokat összesítették és jelenítették meg installatív köztéri bútor formában. A helyszín, a Tócsókert Angyalföld tér, azért volt különösen inspiráló az alkotási folyamatban, mert a tíz emeletes szalagházak által közrefogott, kitaposott gyalogutak által átszelt terület a közösségi használat nyomait nem mutatta. Ebből a szempontból úgy is megfogalmazható volt a tervezési cél, hogy olyan objektumot hozzunk létre, amely több irányból egy találkozási pont felé haladó ösvények kitaposására készítse majd az ott lakókat, a szó szoros és átvitt értelmében is.

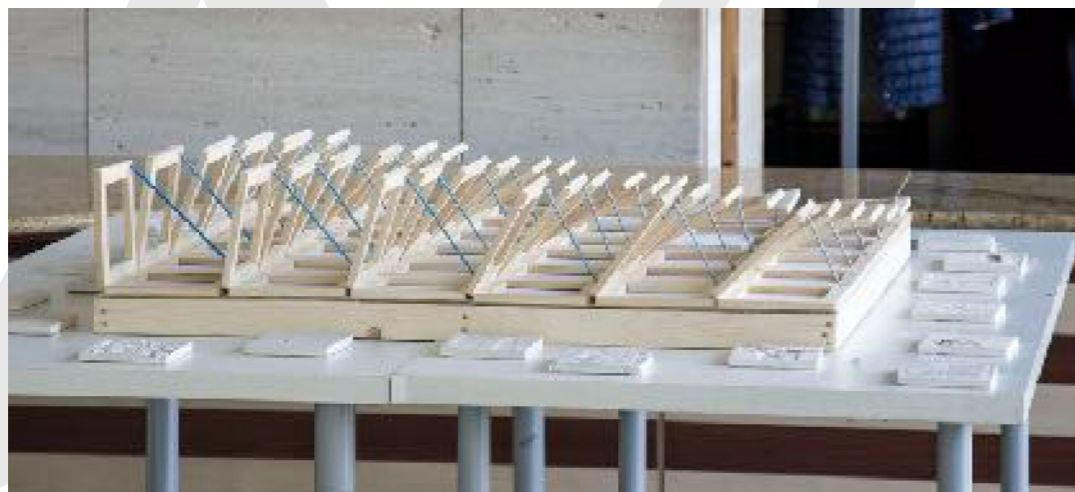
A projekt központi elemét a helyszín egy kevésbé használt, aránylag sötét pontjára terveztük. A két fát körülölelő köztéri bútor alkalmasabbá ad több embernek, hogy akár kisebb csoportokban is leülve időt tölthessenek együtt. Az installáció, színezetének kialakítása eredményeként a házakból kitekintők számára más élményt ad, mint a körülötte sétálóknak. A sötétedés után pedig fényinstallációként ragyogja be az eddig fényszegény teret. Mindkét jellemzője alapján, az ablakkeretekből rétegezve kialakított installatív köztéri bútor a felfedezés örömét megadó közösségi élményt ad. A projekt a központi elemtől távolabb, a házakhoz közel eső területeken és a kitaposott gyalogutak csomópontjaiban kisebb „szatelit” objektumokat is magába foglal. Ezek tájolásukkal a központi elem felé irányítják a figyelmet, másrészt pihenő alkalmatosságot kínálnak a kevesebbet sétálni tudóknak is. Fontosnak tartjuk, hogy az ott élők magukénak érezzék az installációt. Ezért a fizikai objektum tervezése mellett nagy hangsúlyt fektettünk olyan tartalmi funkciók kidolgozására is, amelyek a közösség formálódását segíthetik. Ezek közül a legfontosabbak: kiállítások bemutatásának lehetősége, a közösségi könyvtár elindítása, virágágyások kialakítása. Mindezek a központi elem körül elhelyezett kisebb egységekben megjelenő lehetőségek. Az Ablakok projekt keretében tervezzük, hogy valóságos tér mellett a virtuális térben is kialakítsunk közösségi tereket az installatív köztéri bútor köré szerveződően. A közösségi médiumok lehetőségeinek felhasználásával egyrészt dokumentálható a közösség formálódása, másrészt pedig a hírvivő hatásuknak köszönhetően a Tócsóskerttől távolabb élőknek is vonzási pontot jelenthet az ottani lakóközösséggel együttműködve fenntartott közösségi tér.

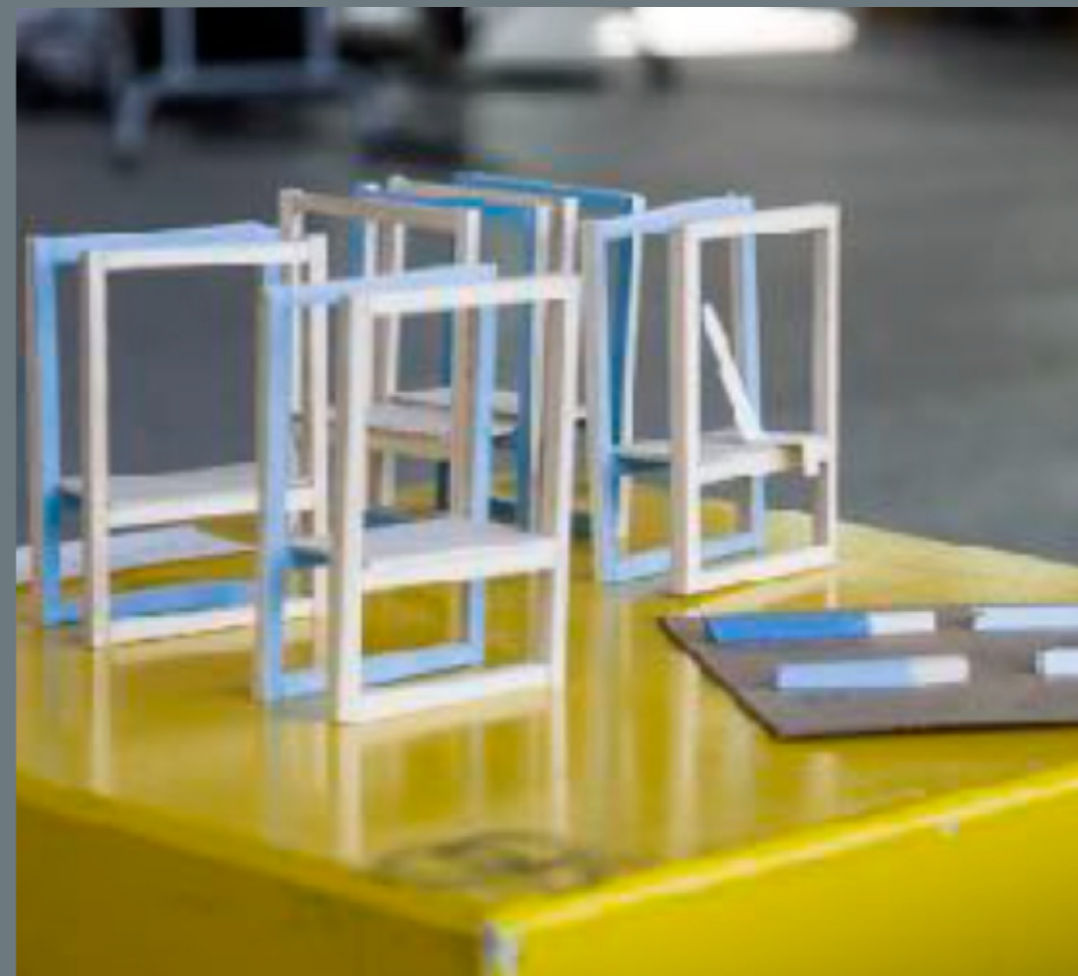
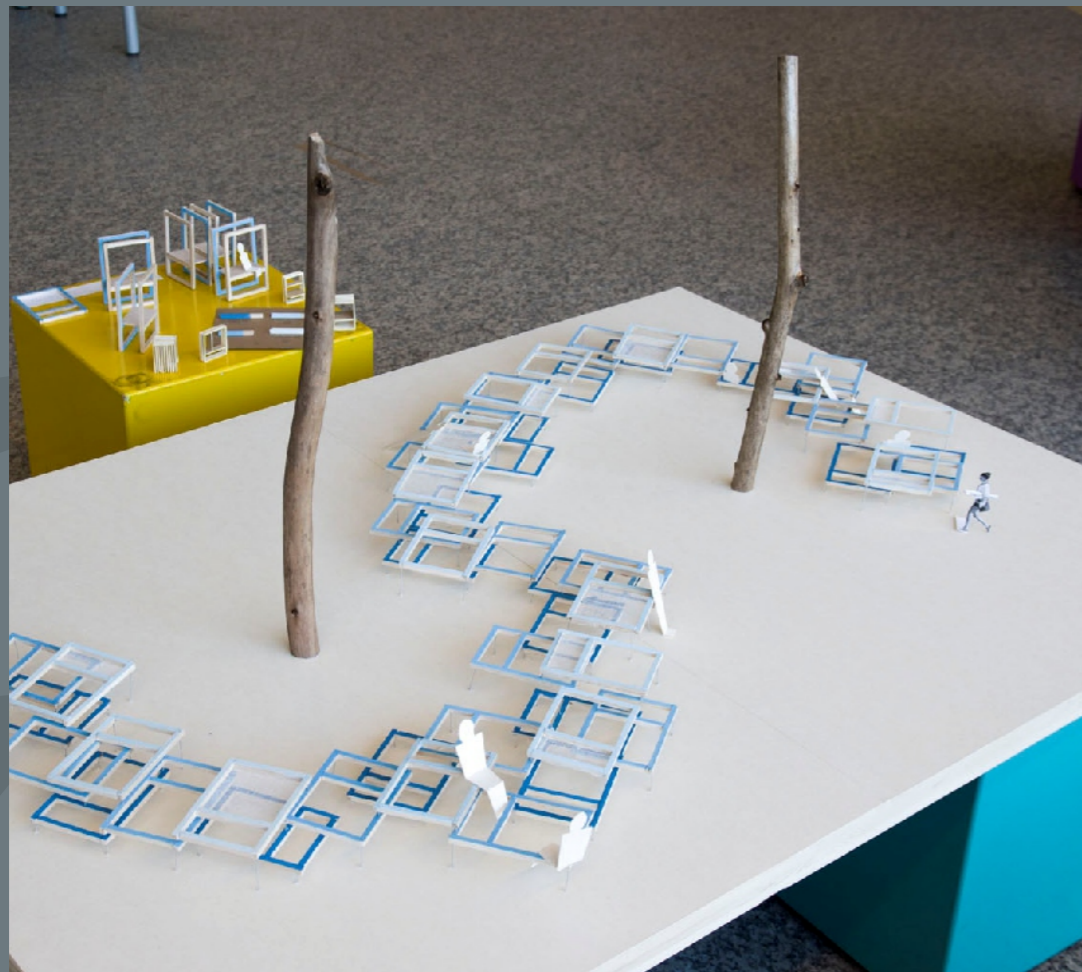

Memo**csoporthoz vezető:** Vági János, építész**hallgatók:** Sepsi Vanda, Molnár Nikolett, Juhász Bernadett, Pintácsi Olivér, Ócsai Gergő, Bozó Márk, Buda Enikő, Mártha Anna, Harangi Attila

A javaslat egy olyan installáció struktúra, mely különböző szögekben kinyitott ablakok mátrixából áll össze, dinamikus hatást mutatva a nagy füves területen. Fontos kiindulás volt a könnyű megvalósíthatóság, a bonyolult műszaki megoldásokat nem igénylő modul rendszer gondolat. A szőnyegszerű installáció egy esetben beton elemet tartalmaz, mely egyfajta érzékeny lenyomata az ott talált részleteknek, egyben az ablakok elkorhadása után mementóként marad meg a műből.

„80-as évek eleje; Debrecen; egy kertváros az István út két oldalán. A Szegényház-sor felé vezető Margit utca házaira 50 éves platánok vetnek árnyékot. Tócskertet; a „kert” megnevezés pontos, arra utal, ami. 2019. Az Angyalföld tér elhanyagolt zöldjébe, amit lépcsőzetesen emelkedő homlokzati fal két oldalról zár, tényleg csak úgy belemetsz az egykori beépítés kvázi idézeteként egy platánsor. Légifotón éppen annyira szembeötlő a jelenet, mint a hepehupás beton foci pályától a gumiabroncsokkal lekerített akármiig átkorozva. A dolog magyarázatra szorul, mindenesetre bele lehet kapaszkodni. Reflexből meghosszabbítjuk a vonalat: a térkonstrukció-változatok a talált koordináta-rendszert tovább erősítik; a kapaszkodásról ennyit. Archiv térképeket nézve, a szanált épületek felvetik a lépték kérdését. A platánsor, a kertvárost meghatározó épület-dimenzió nélkül, egyikünk szerint: mars-szitu. A próbálkozások kezdenek dirketbe fordulni, de mivel az ablakokból végtére is térinstalláció készül, a ügy nem zavaró, sőt, halkan magyaráz.

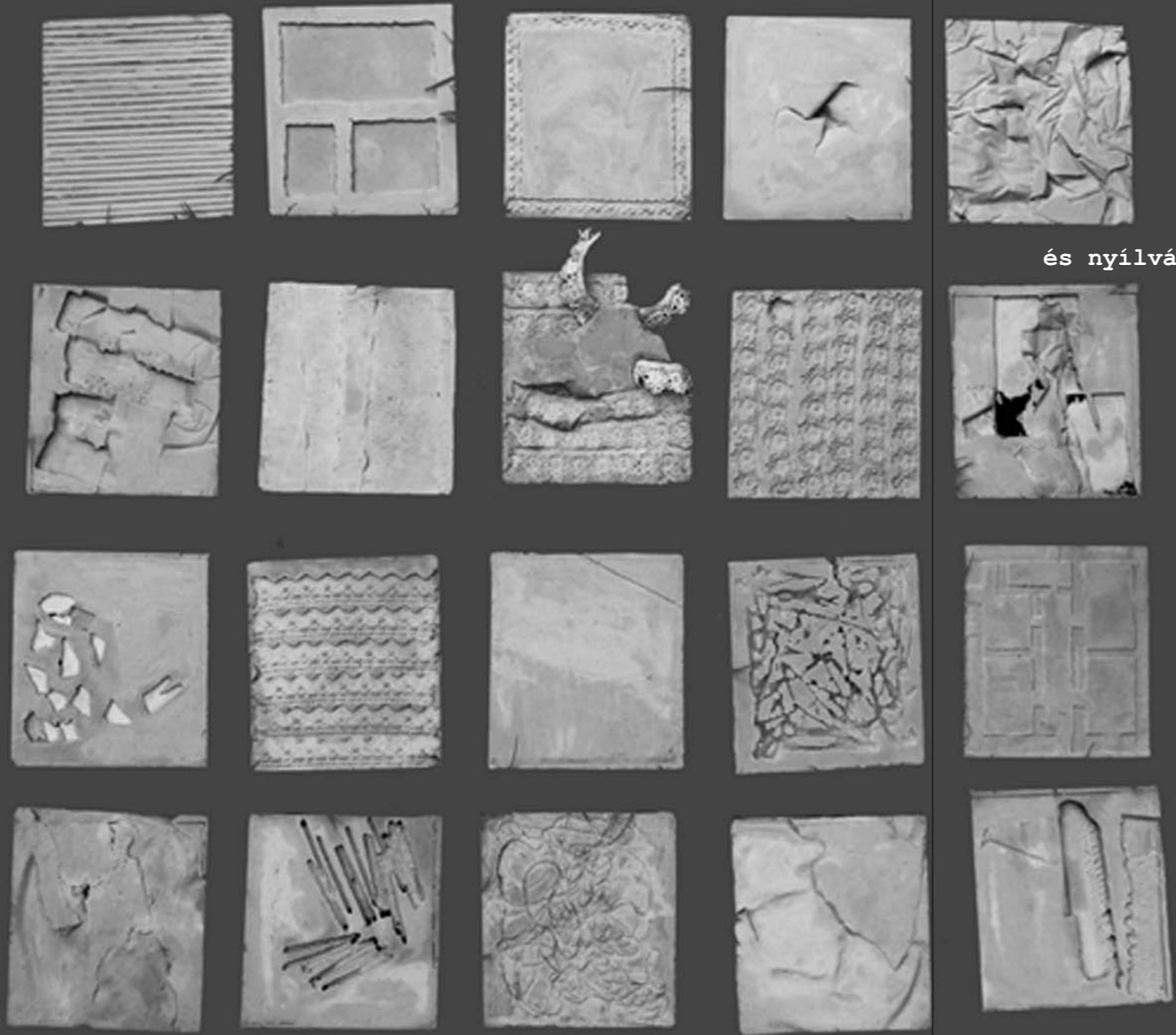

A 6x6-os raszter (9x9 m alapterület) sacc per kábé a 60-as évek kockaházaira hajaz, a kocka meg a panelépítés panel struktúrájára, így a 1,5x1,5-es nyílászárókhöz érkezünk vissza, és ennek mindenki örül. A feladat ettől kezdve szimpla szépészkedés, hogy a területből még mit lehet belecsempészni a tárgyba. A dinamika így fontos szempont lesz, egyfelől mert a lépcsőzetesség adott, másfelől mert a kontraszt sosem elhanyagolandó. A panellakásokból szőnyegnek hat, körbejárva szinte változó-élő-lény, ráadásul úgy, hogy az alapmodul – két nyílászáró hevederrel rögzítve és kitámasztva – finoman szólva is primitív konstrukció. A szedett-vedettséget - ami a bontott anyag szeretett jelzője - szembeállítjuk a kimunkáltsággal: a kitámasztásra szolgáló elemek esztergált, festett lábak, az ezekből összeálló úgynevezett pálcaerdő színdinamikailag megkomponált másodstruktúra.

Aztán nem bírunk magunkkal. Egyikünk bemondja, hogy az idézet idézete lehetne egy betonelem, amit úgy állíthatnánk elő, hogy a 1,5x1,5 nyílászárót zsaluzatként használva kiöntjük a fakeret közti nagy bűdös semmit. Ez a kistotál, mint alapkő, ami az installáció elbontásával a helyszínen marad, és a belenyomatott egykori helyszínrajzzal továbbidézet már magában.

És akkor egy mondat a nagytotálról, merthogy van, és nyilván nem minden ok nélkül karcolatszerű, mint az emlékezet maga. Az egykori (fiktív) beépítést 2 D-s vonalként foci-pálya-vonalszóróval felrajzoljuk, ha már a hazai pálya tarackkal felvert, de még füves.

és nyilván nem minden ok nélkül karcolatszerű, mint az emlékezet maga.

Korlátlan blokkalanítás

csoporthoz vezető: Vincze Ottó, képzőművész

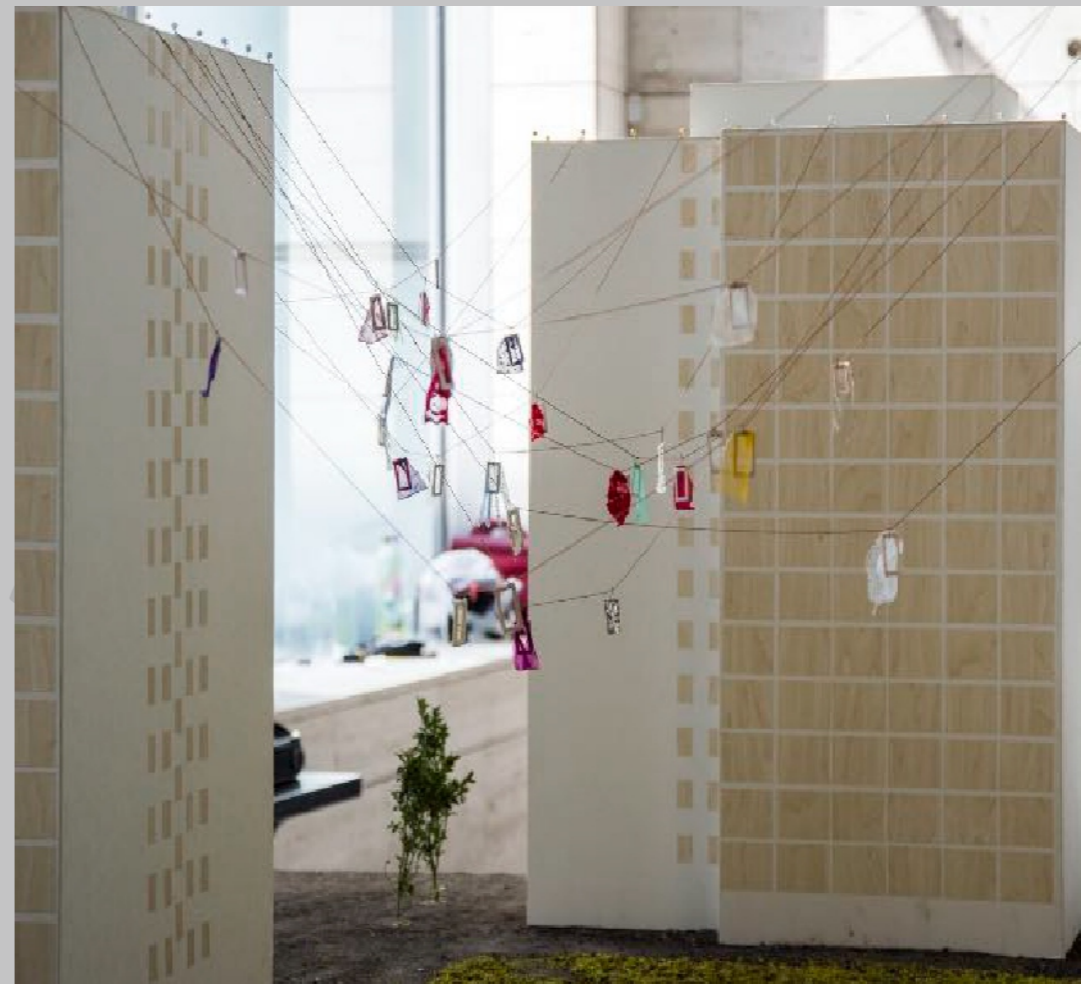
hallgatók: Kaponyás Klaudia, Bacskay Botond, Máté Gábor, Kmetz Fanni, Pitáci Patrícia, Boda József, Molnár Zsófia, Skrabák Julianna, Ládi Gabriella, Nagy Richárd

A javaslat az Újkerti lakótelep három toronyháza közé kifüggesztett sodronyokból és az arra felakasztott ablakokból, illetve a toronyházak lakásaiból származó függönyökből áll össze. A tizenöt emeletes toronyházak szoborként veszik közre füves területet, mely fölött pókhálóként húzódnának a sodronyok, rajtuk az épületek múltbéli elemeivel.

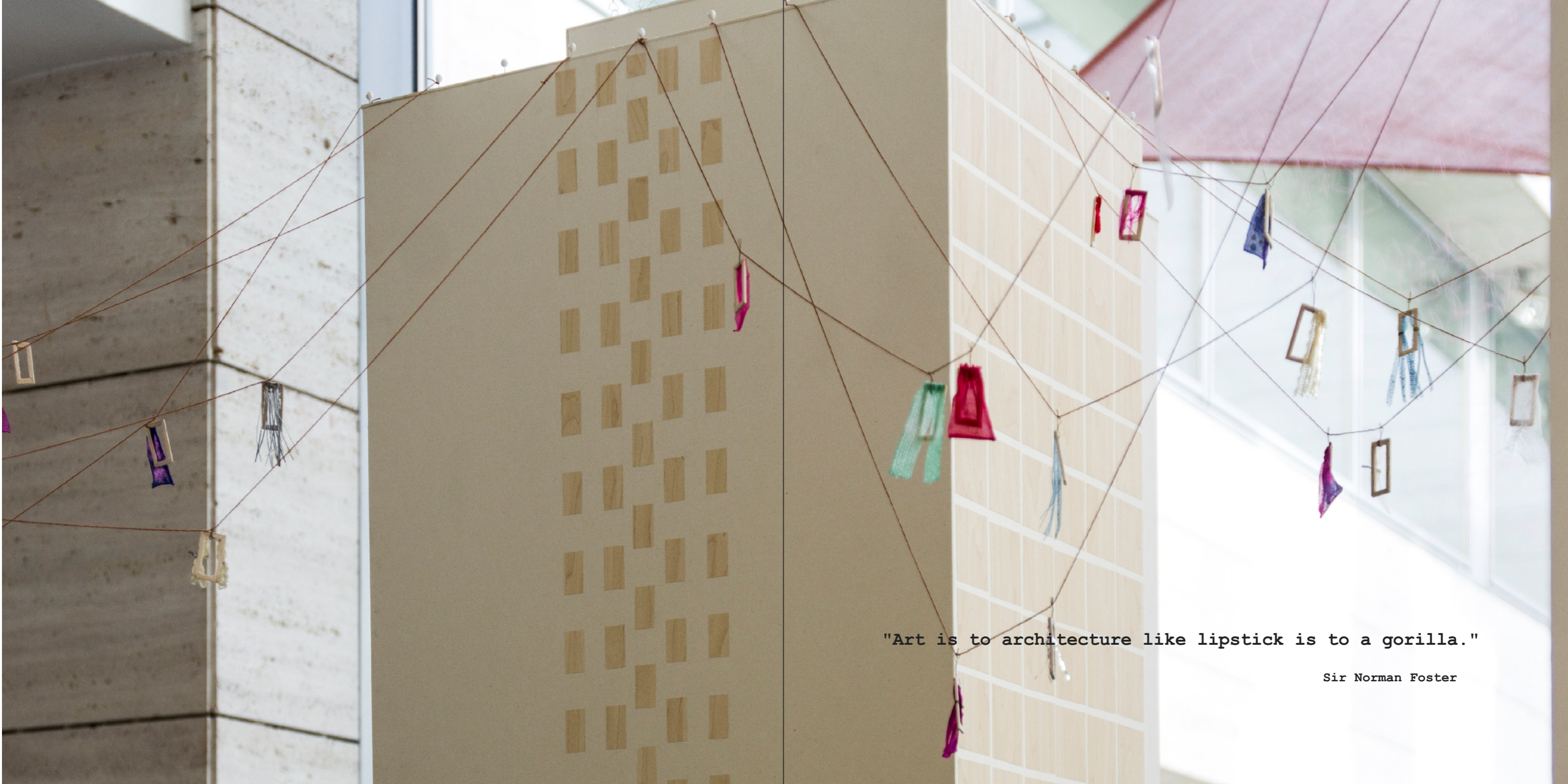
Az AirPlan csoport projektje elvonatkoztat a közterületfoglalástól, a tömegalakítástól, a gravitációtól, a kint és a bent fogalmától, valamint a köznapi életérzések, földközeli, monotonitásba szürkült, pragmatikus konglomerátumától. Installációnk nem rátelepedni akar az épületre, vagy közvetlen környezetére, hanem leválni róla, mégis viszonyban maradni vele. Tervünk Debrecen Újkert városrészében valósulna meg három tizenöt emeletes, közel ötven méter magas panelház által határolt légtérben. Az épületeket a tetőszintről levezetett sodronykötelekkel kötnénk össze, és kb. 30-40 stilizált lakótelepi ablakot lógatnánk be a pontházak közötti térbe, különböző magasságban, random elhelyezésben. A sematikusan egyforma méretű és egyformán fehér színű ablakokon mindössze a függönyök lennének eltérők, melyeket a lakók adnának háztartásuk nélkülözhető darabjaiként a munkához. Függönyöket, melyek a szabványosított fizikai paraméterek által behatárolt légtérben személyes tér és a külső tér határán többnyire az egyetlen, kívülről is látható jegyei a privát tér öltözékének.

A házak közötti térben változó magasságban függenének a falaiktól megfosztott, épülettömegükből kiragadott, üveg nélküli ablakkeretek, melyek a szabad térben lebegtetve többé már nem választanának el semmilyen külső, vagy belső teret, magán- és közszférát. Az áttetsző, könnyű textíliák pedig a szél játékának engedve tennék szemléletessé akár a legkisebb légmozgást is, halvány árnyalatú, pille súllyal lebbenő, testetlen anyagjukkal laknák be a méretes légtér.

"Art is to architecture like lipstick is to a gorilla."

Sir Norman Foster

A zsűri tagjai:

Balázs Zoltán
tervezőgrafikus,
képzőművész
a Nagyváradi Művészeti
Tanszék vezetője

Bán Ferenc
Kossuth-díjas építész,
a tanszék volt oktatója
a nemzet művésze,
az MMA rendes tagja

Golda János
Ybl-díjas építész,
az MMA rendes tagja

Kovács Péter
Ybl-díjas építész,
egyetemi docens,
a tanszék oktatója

Süli-Zakar Szabolcs
képzőművész,
a MODEM kurátora

Eredmények

Az elkészült tíz munka mind egyéni látásmóddal, izgalmas megközelítéssel reagált a felvetett problémára és mindegyik munkában talált a zsűri olyan elemet, ami miatt érdemes továbbgondolásra.

A zsűri hosszas egyeztetés után három kategóriába sorolta a munkákat. Az első kategóriába négy munka került, melyeket tartalmilag, művészileg és műszakilag is megvalósításra érdemesnek tartottak. A második csoportba három munka került, melyek teljes megvalósítása nem tűnik reálisnak, azonban a projektek részei bizonyos módosítások után megvalósíthatóak. A harmadik csoport három munkája pedig olyan felvetéseket tárt fel, melyek szintén értékesek, azonban a javasolt módon történő megvalósításuk nem reális, továbbgondolást igényelnek.

Megvalósítandó munkák a jelenlegi javaslatok alapján:

Vincze Ottó csapata

Vági János csapata

Pettendi Szabó Péter csapata

Augusztinyi Fruzsina csapata

Részleges megvalósítása jelenlegi javaslatok alapján:

Kuti László csapata

PRTZN architecture csapata

Győrffy Zoltán csapata

Továbbgondolást igényel:

Albert Ádám csapata

Molnár Dóra Eszter csapata

ifj. Ficzek Ferenc csapata

Építész alkotóhét ablakok

ABLAKOK alkotóhét 2019. 03. 25-29.

MODEM, Modern és kortárs művészeti központ
Építésztechnológiai Tanszék, Debreceni Egyetem, Műszaki kar

az alkotóhét szervezői: Boros Miklós János, Kovács Péter, Szentirmai Tamás
a kiadványt szerkesztette: Huszthy Edit, Szentirmai Tamás

Kiadó: Debreceni Egyetem Műszaki Kar Építésztechnológiai Tanszék, 2019.

ISBN 978-963-490-131-0